

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www.Ketab.ir

جایگاه عقل

در مکتب تفسیری صدر المتألهین شیرازی رحمۃ اللہ علیہ

نگارش:

علی کریم پور فرامانی

برسنامه: کریمپور قراملکی، علی
عنوان و نام پنداره: جایگاه عقل در مکتب تفسیری صدرالمتألهین شیرازی، حجه الله / نگارش علی کریمپور قراملکی
مشخصات نشر: تهران: قیوداد، ۱۳۹۷-
مشخصات ظاهری: ۲۷۶ ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۴-۲۵-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابخانه: ص: ۳۷۵-۳۷۶ همچنین به صورت زیمنویس

موضوع: صدرالدین شیرازی، محمدن ابراهیم، ۹۷۳-۱۰۵۰ ق / سند و تفسیر

موضوع: صدرالدین شیرازی، محمدن ابراهیم، ۹۷۳-۱۰۵۰ ق / سیدگاه دربار عقل

موضوع: تفسیر شیعه- قرن ۱۱ ق.

موضوع: عناصر فلسفی- قرن ۱۱ ق.

موضوع: تفسیر- ق

موضوع: عقل (اسلام)

رندیس: ۱۳۹۷، ۴ ک / ۱۱۳۳ / ع ۷ BBR

نوبت دوم: ۱۸۹/۱

شماره کتابشناسی: ۸۷۴۵۶

انتشار: ابدا

قیم / خ / ای: مرعشی نجفی / پاساژ قدس / طبقه بالا

پلاک ۱۸۸ / نشأ ادب / صدرالادبانی

E-mail: odab388@yahoo.com

تلفن: ۳۷۷۴۴۶۸۴ - ۳۷۷۴۴۶۸۹ / فاکس: ۳۷۷۴۰۴۸۰

جایگاه عقل

در مکتب تفسیری صدرالمتألهین شیرازی

ناشر: ادباء

مؤلف: علی کریمپور قراملکی

مدیر مسئول: سید شهرام صدرالادبانی

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ ش

چاپ: زمزم

قطع و تعداد صفحات: رقعی / ۳۷۶ صفحه

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۴۶۴ - ۲۵ - ۱

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

فهرست عناوین

۱۴	 کلیات و پیش نیازها
۱۵	 مقدمه؛
۱۷	 موضوع تحقیق؛
۱۸	 پرسش های تحقیق؛
۱۸	 فرضیه تحقیق؛
۱۹	 روش پژوهش و تحقیق؛
۱۹	 اهداف و فوائد تحقیق؛
۲۰	 پیشینه تحقیق؛
۲۵	 امتیازات تحقیق؛
۲۵	 کاربرد نتایج تحقیق؛
۲۵	 ضرورت انتخاب و انجام تحقیق؛
۲۶	 تفسیر در لغت و اصطلاح.....
۲۷	 جواز و عدم جواز تفسیر قرآن؛
۲۸	 شیوه های تفسیر؛
۲۹	 ۱. تفسیر روائی؛
۳۰	 کاستی های تفسیر روائی؛
۳۰	 ۲. تفسیر قرآن به قرآن؛
۳۵	 تحلیل و بررسی شیوه؛
۳۷	 ۳. تفسیر عرفانی؛

۳۸	۴. تفسیر علمی یا تجربی:
۳۹	تحلیل و بررسی شیوه
۴۱	۵. شیوه تفسیر عقلی:
۴۷	علل بهره وری از عقل در تفسیر قرآن:
۵۲	عقل در لغت و اصطلاح:
۵۳	رویکردهای مختلف در نقش عقل:
۵۴	نقش عقل در رویکرد افراطی و عقل محور:
۵۷	نقد و بررسی
۵۸	رویکرد تطبیقی و عقل ستیز:
۵۹	نقد و بررسی
۶۱	رویکرد اعتدالی و سایه ملد:
۶۴	منزلت عقل در فهم و تفسیر قرآن
۶۷	نمونه تاریخی از تعارض آراء در جایگاه عقل
۶۹	ادله مخالفان با نقش عقل در تفسیر
۷۰	پاسخ موافقان با نقش عقل در فهم قرآن
۷۲	تفاوت تفسیر عقلی با تفاسیر فلسفی، کلامی
۷۳	نظری اجمالی به مکتب تفسیری صدر:
۷۳	انگیزه نگارش تفسیر:
۷۵	منابع صدرالمآلهین در تفسیر:
۷۸	اسلوب تفسیری صدر:
۷۹	مبانی تفسیری صدر:
۸۴	جایگاه روایات در تفسیر ملاصدر:
۸۷	مراد از عقل در محل بحث:

فصل اول: جایگاه عقل در تبیین مفهوم آیات

۸۹	مقدمه
۹۱	۱. کشف و اظهار معنای روشن از مفاهیم قرآن
۹۲	مقدمه
۹۲	

- ۱-۱. ماهیت و حقیقت ایمان: ۹۳
- نظر صدرا درباره حقیقت ایمان ۹۶
- دلایل صدرا بر مدعای خود: ۹۷
- نقد و بررسی: ۹۹
- ۲-۱. ماهیت و حقیقت «خدعه»: ۱۰۵
- نقد و بررسی: ۱۱۱
- ۳-۱. ماهیت و حقیقت «ترجی»: ۱۱۲
- نقد و بررسی: ۱۱۵
- ۴-۱. ماهیت و حقیقت «حی و نبوت»: ۱۱۶
- نقد و بررسی: ۱۲۰
- ۵-۱. ماهیت و حقیقت خلود: ۱۲۳
- نقد و بررسی: ۱۲۸
- ۱-تغییر نظر ملاصدرا در مورد مسأله خلود و غذا ۱۳۴
- ۶-۱. ماهیت و حقیقت «شرّ»: ۱۳۶
- نقد و بررسی: ۱۳۹
- الفاظ مرادف شرّ در قرآن ۱۴۱
- تحلیل و بررسی خالق شرّ از منظر قرآن: ۱۴۲
- ۷-۱. ماهیت و حقیقت «خلافت»: ۱۴۹
- ۱-۷-۱. معنای خلافت: ۱۴۹
- ۲-۷-۱. گستره خلافت: ۱۵۱
- ۳-۷-۱. آثار خلیفه بودن: ۱۵۳
- ۴-۷-۱. نوع خلافت: ۱۵۷
- ۵-۷-۱. خلافت و فلسفه شقاوت برخی انسانها: ۱۵۸
- ۶-۷-۱. سرّ گزینش انسان برای خلافت ۱۶۱
- ۸-۱. ماهیت و حقیقت شفاعت ۱۶۳

۱۶۴	۱-۸-۱. معنای شفاعت؛
۱۶۵	۲-۸-۱. حدود شفاعت؛
۱۶۶	۳-۸-۱. مشروعیت قول به شفاعت؛
۱۶۸	نتیجه گیری؛
۱۶۹	۱. بیان دلایل در به کارگیری برخی مفاهیم در آیات
۱۶۹	مقدمه؛
۱۶۹	۲-۲. تفاوت رخ گفتگوی منافقین؛
۱۷۱	۲-۲. دلایل بهره گیری از جملات متفاوت؛
۱۷۳	نتیجه گیری
۱۷۴	۳. استنباط اسرار و حقایق در مفاهیم قرآن
۱۷۴	مقدمه
۱۷۴	۱-۳. حقیقت ماورایی قرآن
۱۷۴	۱-۳-۱. ابزار خاص در فهم قرآن
۱۷۶	۲-۳. اعجاز نفسی قرآن
۱۷۷	۳-۳. مراتب قرآن
۱۷۸	دلیل نخست؛ همانندی انسان و قرآن
۱۷۸	دلیل دوم: فهم‌های متفاوت مردم
۱۸۰	۴-۳. کلام خدا
۱۸۱	۵-۳. همانندی قرآن و پیامبر
۱۸۱	۶-۳. جامعیت قرآن
۱۸۱	نتیجه گیری؛
۱۸۴	۴. تبیین واقعیتهای به کار رفته در قرآن؛
۱۸۴	مقدمه
۱۸۵	۱-۴. امکان رجعت در دنیا
۱۹۰	۲-۴. علت سقوط اسباب دنیوی در روز قیامت
۱۹۱	۳-۴. فلسفه نفی شعر از قرآن
۱۹۴	۴-۴. ماهیت و حقیقت مسخ

نتیجه گیری؛ ۱۹۸

فصل دوم: نقش عقل در کشف استلزامات معانی آیات ۱۹۹

مقدمه ۲۰۱

۱- فهم مفاهیم و مقاصد عمیق آیات ۲۰۲

مقدمه ۲۰۲

ساره اجمالی به برخی موارد فهم مقاصد آیات از منظر صدرا ۲۰۳

نتیجه گیری؛ ۲۰۸

۲. فهم پیام‌های خاص قرآنی ۲۰۸

مقدمه ۲۰۸

اشاره کوتاه به برخی موارد در این زمینه: ۲۰۹

فصل سوم: کارکرد عقل در رفع تعارض ۲۱۳

مقدمه ۲۱۵

۱. رفع تعارض میان آیات ۲۱۵

مورد نخست: رفع تعارض میان آیات وعید و عفو ۲۱۶

مورد دوم: رفع تعارض بین آیات مثبت اجتناب و بین آیات مثبت جبر؛ ۲۱۷

مورد سوم: رفع تعارض در ترتیب خلقت میان آسمان و زمین؛ ۲۲۱

نتیجه گیری؛ ۲۲۴

۲. جمع بین اقوال مفسرین و یا مخالفت با آنها ۲۲۴

مقدمه ۲۲۴

نتیجه گیری؛ ۲۲۸

فصل چهارم: جایگاه عقل در استنباط مفهوم کلی از آیات ۲۳۰

مقدمه؛ ۲۳۰

مورد نخست: رزق اعم از بدنی، قلبی، روحی و ...؛ ۲۳۰

مورد دوم: جنات اعم از حسی و عقلی؛ ۲۳۲

نتیجه گیری؛ ۲۳۲

فصل پنجم: کارکرد عقل در تفسیر آیات علمی و نظری ۲۳۵

مقدمه؛	۲۳۷
۱. پدیده اعجاز و معجزات پیامبران؛	۲۳۷
۱-۱. تبیین رفع جبل در قصه حضرت موسی؛	۲۳۹
۱-۲. امکان جریان آب کثیر از سنگ صغیر؛	۲۴۱
۲. امدادها، غیبی؛	۲۴۴
۲-۱. سر آمد انسان	۲۴۴
۲-۲. اختراع علمی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم	۲۴۵
۳. عذابها و نوبهای الهی	۲۴۶
نتیجه گیری؛	۲۴۸

فصل ششم: نقش عقل در تفسیر آیات مربوط به موجودات غیبی ۲۴۹

مقدمه؛	۲۵۱
ملائکه و اوصاف آنها	۲۵۱
۱. تبیین حقیقت ملائکه	۲۵۱
۲. خصائص و صفات ملائکه	۲۵۳
شیاطین و اوصاف آنها	۲۵۷
۱. تبیین حقیقت شیطان؛	۲۵۷
۲. حکمت در خلق شیطان	۲۵۸
جنها و اوصاف آنها	۲۶۰
۱. تبیین حقیقت جن؛	۲۶۰
۲. اوصاف و خصوصیات جن	۲۶۱
نتیجه گیری؛	۲۶۳

فصل هفتم: جایگاه سلبی عقل در تفسیر آیات ۲۶۵

مقدمه؛	۲۶۷
تبیین معنای عرش و ید؛	۲۶۷
نتیجه گیری؛	۲۶۸

فصل هشتم: نقش عقل در اثبات مبانی براهین خداشناسی..... ۲۷۱

۲۷۳	مقدمه.....
۲۷۳	۱. امکان شناخت خدا از راه صفات.....
۲۷۶	۲. استحاله دور و تسلسل؛.....
۲۷۶	۱-۲. برهان نظم و استحکام عالم؛.....
۲۷۹	۲-۲. برهان امکان و حرکت؛.....
۲۷۹	استحاله ترجیح بلا مرجح؛.....
۲۸۰	۱-۳. برهان امکان؛.....
۲۸۱	۲-۳. برهان صدیقین؛.....
۲۸۲	۴. تساوی وحدت و وجود؛.....
۲۸۳	۵. اختلاف مراتب براهین؛.....
۲۸۳	نتیجه گیری؛.....

فصل نهم: منزلت عقل در کشف براهین متفاوت ۲۸۵

۲۸۷	۱. براهین وجود الله.....
۲۸۷	مقدمه.....
۲۸۷	۱-۱. برهان نظم؛.....
۲۸۹	۲-۱. برهان فطرت؛.....
۲۹۱	۳-۱. برهان امکان و وجوب؛.....
۲۹۳	۴-۱. برهان حرکت؛.....
۲۹۷	۵-۱. برهان حدوث؛.....
۲۹۸	۶-۱. برهان هیولی و صورت؛.....
۲۹۸	۷-۱. برهان صدیقین؛.....
۳۰۱	۸-۱. برهان «نفس»؛.....
۳۰۱	۲. براهین تنزیه خداوند از نقایص؛.....
۳۰۱	۱-۲. خلقت حیوان؛.....
۳۰۲	۲-۲. خلقت نبات؛.....

- ۳-۲. خلقت انسان کامل (نبوت)؛ ۳۰۲
۳. براهین فاعلیت مطلق خداوند ۳۰۴
۴. براهین رحمت خداوند؛ ۳۰۸
۵. براهین نبوت ۳۱۲
- ۵-۱. ضرورت نبوت ۳۱۳
- ۵-۱-۱. ضرورت توجه به عالم معقولات؛ ۳۱۳
- ۵-۱-۲. تسای سیر و سلوک الی الله؛ ۳۱۴
- ۵-۱-۳. رفع غرر در گرو برقراری قانون شریعت؛ ۳۱۴
- ۵-۱-۴. اعلی رحمت خداوند؛ ۳۱۵
- ۵-۱-۵. طریق نیل به سعادت؛ ۳۱۵
- ۵-۲. ضرورت وجود نبی اسلام ۳۱۹
- ۵-۳. اثبات حقانیت نبی اسلام ۳۲۰
- ۵-۴. اثبات کامل بودن دین پیامبر صلی الله علیه و آله ۳۲۱
- ۵-۵. ضرورت خلافت و ولایت پس از پیامبر صلی الله علیه و آله ۳۲۴
۶. براهین ضرورت وجود معاد ۳۲۷
- ۶-۱. براهین اثبات امکان معاد ۳۲۷
- ۶-۱-۱. همانندی انسان مرده و زمین مرده؛ ۳۲۷
- ۶-۱-۲. ابداعی بودن کار خدا؛ ۳۲۸
- ۶-۱-۳. همانندی معاد با خلق دانه، آب و آتش؛ ۳۲۹
- ۶-۱-۴. شباهت معاد دنیوی و معاد اخروی؛ ۳۳۰
- ۶-۱-۵. امکان معاد اخروی از وقوع معاد دنیوی؛ ۳۳۱
- ۶-۲. براهین اثبات وجوب معاد ۳۳۱
- ۶-۲-۱. غایتمندی عالم آفرینش؛ ۳۳۲
- ۶-۲-۲. اقتضای عدل الهی؛ ۳۳۳
- ۶-۲-۳. اقتضای سیر صعودی انسان؛ ۳۳۴
- ۶-۳. براهین اثبات معاد جسمانی ۳۳۶
- ۶-۳-۱. اقتضای تطورات کمالی خود نفس ۳۳۷

- ۳۴۱..... ۲-۳-۶. ابداعی بودن کار الهی
- ۳۴۲..... ۳-۳-۶. مفسده‌های قول به عدم جسمانیت معاد
- ۳۴۵..... نتیجه گیری؛

فصل دهم: اعتبار عقل در تبیین و تکمیل براهین مختلف ۳۴۷

- ۳۴۹..... مقدمه؛
- ۳۴۹..... ۱. «برهان نفس»؛
- ۳۴۹..... ۱-۱. جوهریت و تجرد نفس
- ۳۵۰..... ۱-۲. استحاله شیخ در نفوس
- ۳۵۲..... ۱-۳. بنا بر نفس
- ۳۵۳..... نتیجه گیری؛
- ۳۵۴..... خاتمه: نتیجه و حاصل مباحث
- ۳۵۸..... منابع و مآخذ